

Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II

Partijen:

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, mevrouw Mona Keijzer, hierna te noemen: VRO;
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, J.J.M. Uitermark, hierna te noemen: BZK;
3. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de heer Barry Madlener, hierna te noemen: IenW;
4. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Y.J. van Hijum, hierna te noemen: SZW.
5. De Staatssecretaris voor Jeugd, Preventie en Sport, de heer Vincent Karremans, hierna te noemen: VWS.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5 ieder handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna samen te noemen: het Rijk;

6. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht, namens deze: de heer Wouter Kolff (burgemeester en voorzitter Smart Delta Drechtsteden), hierna te noemen: Gemeente Dordrecht;
7. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem, namens deze: mevrouw Melissant-Briene (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Gorinchem;

Partijen genoemd onder 6 en 7 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan hierna samen te noemen: Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Partners:

De volgende partners zijn betrokken bij de Regio Deal:

- Arbeidsmarktregio Drechtsteden;
- Arbeidsmarktregio Gorinchem;
- Avres;
- De Waardevolle Club;
- Duurzaamheidsfabriek;
- FC Dordrecht;
- Gemeente Dordrecht;
- Gemeente Gorinchem;
- Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht;
- Gemeente Papendrecht;
- Gemeente Sliedrecht;
- Gemeente Zwijndrecht;
- GKN Fokker;
- Gorkum Next;
- GR Sociaal;
- Hoger Onderwijs Drechtsteden;
- HTS Group;
- i_lab;
- IKG Ondernemingsvereniging;
- Logistiek Centrum Gorinchem;
- MAAT Transport;
- Provincie Zuid-Holland;
- Refit Alliantie;
- Resilient Delta;
- ROC Da Vinci College;
- Smart Delta Drechtsteden;
- Smart Shipping Hub;
- Unibarge;
- Vink Diesel;
- Waterschap Hollandse Delta;
- ZEDhub.

Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, eventueel een andere minister/staatssecretaris en één of meer regionale Partijen is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;

- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regionale Partij, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regionale Partij;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regionale Partij, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de Specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een Regiokassier door het Rijk staan.
- *Partner*: organisatie die betrokken bij de Regio Deal betrokken wordt door Partijen, maar de Deal niet aangaat en waarvoor geen specifieke actie in de Regio Deal kan staan;
- *Multihelix-samenwerking*: Samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Algemene overwegingen

1. Rijk en Regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de Regio en tussen Rijk en Regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vanuit het partnerschap vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich door haar integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als Regio van reguliere beleidsinstrumenten.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vijfde tranche worden door VRO beschikbaar gesteld als Specifieke uitkering op grond van het Besluit Specifieke uitkering Regio Deals vijfde en zesde tranche.

Specifieke overwegingen

1. De Regio Drechtsteden-Gorinchem bestaat uit de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, en Zwijndrecht. Langs de drukst bevaren rivieren van Europa vormt de Regio Drechtsteden-Gorinchem letterlijk en figuurlijk het scharnierpunt tussen de Rotterdamse metropool en de Noordwest-Europese delta. Op het kruispunt van wegen, water en spoor is deze regio de zuidelijke toegangspoort tot de Randstad. Met meer dan 160.000 schepen die jaarlijks door de regio wateren varen en de befaamde maritieme industrie, levert de Regio een enorme waarde voor Nederland.
2. Uit de monitor brede welvaart¹ blijkt dat de Regio Drechtsteden-Gorinchem al jaren te maken heeft met een lage gemiddelde brede welvaart en achterloopt op de rest van Nederland. Het leven, wonen en werken van de inwoners in deze regio aan de rand van de Randstad staat onder druk. De uitdaging is divers, met verschil tussen wijken en gemeenten in de Regio. In de stedelijke gebieden is een stapeling van problematieken zichtbaar. In overwegingen drie tot en met zes wordt nader toegelicht welke aspecten van brede welvaart onder druk staan, zoals blijkt uit de monitor brede welvaart.²

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek, Regionale Monitor Brede Welvaart, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart>

² Idem

3. Inwoners van de regio zijn minder financieel gezond en welvarend. Inwoners van de Regio werken hard, de regio scoort hoog in de regio's met de hoogste arbeidsduur per week. Tegelijkertijd hebben met name in de stedelijke gebieden inwoners moeite met rondkomen. Het mediaan besteedbaar inkomen en het bruto binnenlands product (BBP) per inwoner in de Regio zijn fors lager dan landelijk gemiddeld.³
4. Het is slecht gesteld met de gezondheid van inwoners van de Regio. Inwoners van de Regio ervaren een slechtere gezondheid dan landelijk gemiddeld. De levensverwachting van een deel van de regio behoort tot de laagste in Nederland. Minder dan de helft van de inwoners beweegt voldoende en meer dan de helft van de inwoners heeft te maken met overgewicht. Als gevolg hiervan gebruiken inwoners van de regio meer zorg dan gemiddeld in Nederland.
5. De kwaliteit van de woon- en leefomgeving, van lucht, water en natuur, staat onder druk. Er is relatief weinig ruimte voor natuur en water (groenblauwe ruimte) per inwoner en de ruimte die er wel is, is op verschillende vlakken kwetsbaar. Ook zijn natuurgebieden in de Regio moeilijk bereikbaar vanuit stedelijk gebied en is het grondwater en de bodem in de Regio ernstig vervuild.
6. De regionale economie is kwetsbaar vanwege concurrentie. Het cluster van bedrijven waar veel toegepaste innovatie plaatsvindt is een belangrijke troef van de regionale economie, maar staat voor de opgave om te verduurzamen en banen en bedrijvigheid voor de regio te behouden. De concurrentie vanuit lagelonenlanden is groot. Er is sprake van een toenemende krapte en mismatch op de arbeidsmarkt. De Regio kent veel praktisch opgeleiden, die te maken hebben met een veranderende arbeidsmarkt. Het aandeel werkenden neemt naar verhouding af, waarbij de demografische druk in de regio hoger ligt dan landelijk gemiddeld.
7. Regio Drechtsteden-Gorinchem wil met de Regio Deal de multihelix-samenwerking binnen de regio en de samenwerking tussen Rijk en Regio versterken.

Nationale doelstellingen

8. SZW signaleert relevante ontwikkelingen in Rijksbeleid en nationale programma's die kansrijk zijn voor de uitvoering van deze regiodeal en die betrekking hebben op het beleidsterrein waar SZW opereert. Daarnaast verkent SZW samen met de regio hoe met eventuele knelpunten in wet- en regelgeving op SZW-terrein kan worden omgegaan.
9. VWS ziet erop toe dat de inhoud van dit convenant aansluit bij het taak- en doelterrein van VWS. Daarnaast legt VWS waar nodig verbinding met relevante landelijke zorgakkoorden en programma's.

Komen het volgende overeen:

1. Doelen, aanpak en resultaten Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II

Artikel 1 – Doelen

De Regio Deal zet in op de volgende doelen:

1. Het vergroten van de bestaanszekerheid en kansengelijkheid van inwoners;
2. Het verbeteren van de gezondheid en verbondenheid van de oevers én inwoners in de Regio;
3. Het stimuleren van toepaste innovatie voor een duurzame delta;
4. Het verbeteren van de multihelix-samenwerking in de regio.

Artikel 2 - Aanpak

Partijen zetten zich per programmaliijn/ pijler in om in de richting van de doelen te bewegen. Iedere pijler heeft een specifieke aanpak met diverse projecten die bijdragen aan de doelen van de pijler.

1. Pijler Bestaanszekerheid en kansengelijkheid

---

³ Idem

Met de Regio Deal willen partijen de uitgangspositie van inwoners verbeteren om mee te kunnen doen in de samenleving. Partijen doen dit met de volgende interventies.

A. De mismatch op de arbeidsmarkt verkleinen

- Ontwikkeling en uitvoering van een individuele jongerenaanpak, gericht op het voorkomen van jeugdcriminaliteit en het bieden van perspectief op de arbeidsmarkt aan jongeren die het risico lopen in de criminaliteit terecht te komen. De aanpak draagt eraan bij dat jongeren worden geholpen om op school of werk te blijven, of daarnaar worden teruggeleid en hun sociale netwerk wordt versterkt.
- Ondersteuning van werkenden en werkzoekenden in het leren en verbeteren van de Nederlandse taal, zodat hiermee de drempel om aan het werk te gaan wordt verlaagd en mensen duurzamer aan het werk kunnen.
- De realisatie van een robuust regionaal werkcentrum vanuit waar inwoners actief worden benaderd om aan het werk te gaan. Dit wordt ook wel een outreachende aanpak genoemd.
- Ontwikkeling van een aanpak gericht op het werven, opleiden en behouden van werkenden in de zorg.

B. Inwoners meer mogelijkheden bieden om een leven lang te ontwikkelen

- De oprichting van een regionaal scholingsfonds, waar werkenden en werkzoekenden een aanvraag kunnen indienen met een plan gericht op ontwikkeling in en naar banen in de belangrijkste kratesectoren en opgaven van de regio, in lijn met de ontwikkelpaden die door de Rijksoverheid gestimuleerd worden.
- Het stimuleren van maatschappelijk betrokken ondernemen, via uitbreiding van het aantal ondernemers met het label "ondernemen met impact", dat laat zien dat ondernemers maatschappelijk betrokken ondernemen.
- Ontwikkeling van een Multi Technology Campus rondom het bedrijf Fokker waar talent zich kan ontwikkelen en wordt behouden voor de regio en onderwijs en praktijk van bedrijven aan elkaar worden verbonden.
- Het bieden van associate degree (tweejarige HBO) -opleidingen via hybride leeromgevingen en learning communities, waar regionale opgaven het uitgangspunt zijn voor het te ontwikkelen en te geven onderwijs. Dit draagt bij aan een leven lang ontwikkelen en het vergroten van innovatievermogen.

C. De kanselijkheid in kwetsbare wijken vergroten

- Ontwikkeling en uitvoering van een aanpak gericht op het opbouwen van vertrouwen in kwetsbare wijken, om inwoners te helpen de juiste regelingen voor kwetsbare huishoudens te gebruiken, waar ze op dit moment vaak onvoldoende zicht op hebben.
- Verhoging van de veerkracht in kwetsbare (focus)buurten door het opzetten van een Rijke Ontwikkel dag (een dagprogramma inclusief school, cultuur, sport, burgerschap, natuureducatie etc.) in focusbuurten en de ontwikkeling van wijk- en buurtagenda's samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere relevante partijen, waarin plannen worden gerealiseerd die verbinding maken tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs.
- Het opzetten van een systematische aanpak om een blijvende verbetering in gezondheid te realiseren, door middel van innovatielabs waarin bewoners, professionals en kennisinstellingen uit verschillende domeinen samenwerken aan vraagstukken om de leefstijl, leefomgeving en levensverwachting te verbeteren.

2. Pijler Gezonde, verbonden oevers én inwoners

Met de Regio Deal zetten Partijen in op het verbeteren van de leefomgeving. Om de kwaliteit van de natuur en het water in de regio te versterken, werken partijen vanuit de Regio Deal aan technische en sociale innovaties die een positieve impact hebben op klimaat(adaptatie), gezondheid, biodiversiteit, duurzaamheid, circulariteit, (water)veiligheid en energie. Partijen doen dit met de volgende interventies.

A. De verbondenheid en verblijfswaarde van oevers en natuurgebieden verbeteren

- Creëren en verbinden van water en natuurgebieden (zogenoemde groenblauwe verbindingen) in de regio, met ruimte voor groen, klimaatadaptatie en bewegen.
- Ontwikkeling van oevers en het verbinden van bijzondere plekken via een aantrekkelijke en doorgaande wandelroute langs het water.
- De ontwikkeling van een hoogwaardige snelfietsroute die een gezonde, duurzame verbinding creëert binnen de regio en van de regio naar omliggende gebieden.
- Natuureducatie langs de oevers in de Drechtsteden.

B. De kwaliteit van lucht, water en natuur verbeteren

- Het plaatsen van een mobiel bos, met bomen in mobiele plantenbakken die zijn voorzien van sensoren. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan vergroening en kunnen de data gebruikt worden voor onderzoek naar de effecten van vergroening.
- De ontwikkeling van een verbinding voor schoon water vanuit een natuurgebied richting de stedelijke omgeving in de regio.

C. De gezondheid van inwoners verbeteren.

- Het bouwen aan een waardevolle community rondom sport en vitaliteit, waarin vanuit een positieve gezondheidsvisie acties gericht op preventie worden ontwikkeld.

3. Pijler Toegepaste innovatie voor een duurzame delta

Partijen zetten betekenisvolle stappen in de transitie richting een schone, duurzame en circulaire economie. Partijen gaan vol voor zero emission en innovatieve oplossingen voor de klimaat-, water-, en circulaire opgaven in de regio.

Partijen doen dit met de volgende interventies.

A. Binnenvaart, waterbouw en vervoer verduurzamen

- Ontwikkeling van een laadpunt voor alternatieve energiedragers voor de binnenvaart en een stap richting een waterstofcontainer-laadpunt.
- De ontwikkeling van een zero-emissie containerschip.
- Onderzoek naar de mogelijkheden om op waterstof in plaats van op diesel te varen.
- Onderzoek naar mogelijkheden om een binnenvaarttanker op (bio)methanol laten te varen.
- Ontwikkeling van een smart shipping hub: een samenwerking van maritieme bedrijven en onderwijs om te werken aan maritieme innovaties rondom autonoom varen.
- Onderzoek naar en doorontwikkeling van betaalbare en realiseerbare fossielvrije binnenvaartschepen.
- Werken aan emissieloos baggeren voor 2030.
- Het starten van een hub-locatie waar goederen worden verzameld die vervolgens op duurzame wijze naar binnensteden worden vervoerd.
- De ontwikkeling van een locatie voor geothermie en de productie van waterstof.

B. Een florerend ecosysteem voor ondernemers, vaklieden en talenten

- Ontwikkeling van programma's voor startups, bedrijven en jongeren omtrent ondernemerschap, gericht op de groei in ontwikkeling van ondernemers en bedrijven die de innovatiekracht en samenwerking in onze regio versterken

4. Overkoepelende acties: Het verbeteren van de multihelix samenwerking in de regio en het leren vanuit de interventies die met de Regio Deal in de regio worden ingezet

Partijen zetten in op het versterken van de samenwerking in de Regio met de volgende interventies.

A. Verbeteren van de multihelix-samenwerking in de Regio

- Het opzetten van een learning community multihelix samenwerken, waarin partijen met elkaar leren hoe de samenwerking tussen verschillende partners verbeterd kan worden.

B. Samen leren vanuit de interventies die met de Regio Deal worden ingezet

- Het uitwisselen van ervaringen en lessen binnen de pijlers van de Regio Deal;
- Het uitwisselen van ervaringen tussen de verschillende pijlers van de Regio Deal;
- Monitoring van de effecten en lessen uit de Regio Deal en de borging hiervan als structurele kennis in de regio.

IenW draagt actief bij aan de uitvoering van pijler 3. Dit wordt onder andere gedaan door kennis uit te wisselen over het verduurzamen van de binnenvaart. Daarnaast zal IenW door de Drechtsteden-Gorinchem worden betrokken bij de actie van de learning community zodat IenW de samenhang met de pijler 3 kan bewaken.

Artikel 3 – Beoogde resultaten

Partijen beogen aan het eind van de looptijd van de Regio Deal de volgende resultaten te hebben bereikt.

1. Pijler Bestaanszekerheid en kansengelijkheid

A. De mismatch op de arbeidsmarkt verkleinen

- Partijen hebben een aanpak ontwikkeld en van hieruit inzet gepleegd waarmee jongeren aan werk worden geholpen, om te voorkomen dat zij in de criminaliteit terecht komen.
- De samenwerking rondom werk en veiligheid in de stad en regio Gorinchem is verbeterd.
- Er is een traject opgezet dat door deelnemers is doorlopen, waarmee nagestreefd wordt om de taalvaardigheid van werkenden en werkzoekenden te verbeteren om daarmee meer kansen te hebben op de arbeidsmarkt.
- Er is een robuust regionaal werkcentrum opgebouwd, waarmee meer inwoners aan het werk zijn geholpen.
- Partijen hebben mensen geworven, opgeleid en behouden voor werk in de zorg.

B. Inwoners meer mogelijkheden bieden om een leven lang te ontwikkelen

- Via het regionaal scholingsfonds zijn mensen ondersteund in hun ontwikkeling in en naar banen in de belangrijkste kraptesectoren in de Drechtsteden.
- Het label ondernemen met impact is uitgebreid naar meer partners en labelhouders in de Drechtsteden, die nu maatschappelijk verantwoord ondernemen onder dit label.
- De Fokker Campus Academy is opgebouwd, waar MBO-opleidingen worden aangeboden en een triple-helix MBO-traineeship is opgebouwd.
- Er is een innovatief energielab opgericht, inclusief programmering voor studenten, bedrijven en werkenden als learning community.
- Er is een professioneel team van Career Boost innovatoren opgebouwd, die innovaties aanjagen vanuit de regio, bouwen aan een netwerk van bedrijven, high potentials en experts en onderwijsactiviteiten organiseren.
- Er heeft praktijkgericht onderzoek van lectoren in de regio plaatsgevonden.
- Er heeft verbreding en verdieping plaatsgevonden op de associate degree-opleidingen in de regio.

C. De kansengelijkheid in kwetsbare wijken vergroten

- Meer inwoners in kwetsbare wijken zijn geholpen om de juiste regelingen te gebruiken, waarmee financiële rust is geboden en de bestaanszekerheid van deze inwoners is vergroot.
- Partijen hebben een Rijke Ontwikkeldag opgezet in focusbuurten in Zwijndrecht en Sliedrecht.
- Er zijn educatieve programma's opgezet die bewoners in kwetsbare wijken in staat stellen om hun potentieel te verwezenlijken.
- Er zijn wijk- en buurtagenda's ontwikkeld in Sliedrecht met concrete afspraken en plannen om het welzijn van inwoners te verbeteren.
- Partijen hebben innovatielabs opgezet, waarin is gewerkt aan een blijvende verbetering van de gezondheid van inwoners in kwetsbare wijken in Dordrecht en Papendrecht.

2. Pijler Gezonde, verbonden oevers én inwoners

A. De verbondenheid en verblijfswaarde van oevers en natuurgebieden verbeteren

- Er is een visie ontwikkeld voor de groenblauwe ontwikkeling boven de A15 in Papendrecht en Sliedrecht.
- De recreatie- en natuurwaarde binnen Papendrecht is verbeterd.
- De recreatieve waarde van de oevers in Papendrecht heeft een ontwikkeling doorgemaakt.
- Er zijn nieuwe groene wandel- en fietsstructuren binnen Sliedrecht ontwikkeld, waarmee de Merwede en de groene gebieden in de Alblasserwaard zijn verbonden.
- Het Develpark en Walburgpark in Zwijndrecht zijn ontwikkeld tot groene voorzieningen waarin recreëren en ontmoeting centraal staan.
- De recreatie- en natuurwaarde en de kwaliteit van de oevers van het Wantij is versterkt.
- Er is een hoogwaardige snelfietsroute gecreëerd tussen Dordrecht en Rotterdam.
- Er is een tweejaarlijks evenement georganiseerd waarmee wordt ingezet op natuureducatie langs de oevers in de Drechtsteden.

B. De kwaliteit van lucht, water en natuur verbeteren

- Door middel van het bos op poten is een wijk in Dordrecht vergroend en de hoeveelheid hittestress verkleind.
- Partijen hebben onderzoek gedaan naar de effecten van bomen op stedelijke omgevingen en hiermee voorlichting gegeven over klimaatverandering.
- De waterverbinding tussen de Nieuwe Dordtse Biesbosch en de stad Dordrecht is geoptimaliseerd waardoor er een betere verdeling van het schone water plaats kan vinden.

C. De gezondheid van inwoners verbeteren

- Er is een waardevolle community gebouwd rondom FC Dordrecht, waarmee partijen een beweging in gang hebben gezet die bijdraagt aan de gezondheid en vitaliteit van inwoners.

3. Pijler Toegepaste innovatie voor een duurzame delta

A. De binnenvaart, waterbouw en vervoer verduurzamen

- Partijen hebben een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van emissieloos varen in de binnenvaart door elektrisch varen te stimuleren.
- Er is een eerste volledig nieuwbouw containerschip ontwikkeld dat kan varen op waterstof en batterijen (Zero Emission Services (ZES)).
- Partijen hebben kennis ontwikkeld over het gebruik van waterstof en ZES in de binnenvaart.
- Er is technologie ontwikkeld en gecertificeerd om te varen op waterstof.

- Er is een gecertificeerde retrofit methanol aangedreven binnenvaarttanker gerealiseerd, waarmee kennis is ontwikkeld over de ontwikkeling en exploitatie van binnenvaartschepen die op methanol varen.
- Er is een shore control centre ontwikkeld; een plek waar schepen op afstand kunnen worden gemonitord en bestuurd.
- Partijen hebben een fieldlab gerealiseerd voor kleine onbemande vaartuigen en onderwater robotica.
- Partijen hebben een systeem opgezet voor kennisontwikkeling en –deling over smart shipping (vergaand geautomatiseerd varen).
- De refit alliantie, een initiatief voor de verduurzaming van de binnenvaart, is doorontwikkeld tot een open innovatie initiatief voor verduurzaming van de binnenvaart, met een maritiem expertisecentrum.
- Er is een elektrisch baggerschip gerealiseerd dat op batterijen kan varen.
- De Zero Emission Dredging Hub (ZEDhub) is verder uitgebouwd tot kennis en innovatieplatform voor de natte waterbouw sector.
- Er is een hublocatie gerealiseerd aan de rand van Dordrecht voor CO2-neutrale bezorging in de binnenstad.
- Partijen hebben een impuls gegeven aan de Driehoek in Sliedrecht door het geschikt maken van gronden en het geven van een kwaliteitsimpuls aan het groen en water voor de verdere ontwikkeling van dit gebied tot een locatie voor waterstof en geothermie.

B. Een florerend ecosysteem voor ondernemers, vaklieden en talenten

- Er is een netwerk opgebouwd met duidelijke programma's waarin ondernemers hun kennis vergroten, ervaring en kennis delen en jongeren het ondernemerschap mogen ervaren.

4. Overkoepelende acties: Het verbeteren van de multihelix samenwerking in de regio en het leren vanuit de interventies die met de Regio Deal in de Regio worden ingezet

A. Verbeteren van de multihelix-samenwerking in de Regio

- De Triple Helix Leergang is meerdere keren georganiseerd.
- Vanuit de lessen van de triple helix leergang, hebben partijen een learning community multihelix samenwerken opgezet.

B. Samen leren vanuit de interventies die met de Regio Deal worden ingezet

- Twee keer per jaar zijn bijeenkomsten per pijler georganiseerd door de programmaorganisatie van de Regio Deal, waarin geleerde lessen en ervaringen binnen de pijler zijn uitgewisseld.
- Eén keer per jaar is een bijeenkomst voor de drie pijlers gezamenlijk en een jaarlijkse "Dag van de Regio" georganiseerd, waar ervaringen worden uitgewisseld.
- Er is een programma ontwikkeld om de effecten en lessen uit de Regio Deal te monitoren. Deze kennis is structureel geborgd in de Regio.

2. Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II

Artikel 4 – Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de doelen en interventies van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II zoals bedoeld in artikelen 1 t/m 3. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de Regio Drechtsteden-Gorinchem te realiseren.

2. VRO reserveert maximaal € 25 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als Rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Hierin zijn ook de uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) opgenomen, waarbij uitgegaan wordt van maximaal 3% van de Rijksbijdrage.

De Regio reserveert minimaal een bedrag van in totaal € 25 mln. aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage¹⁾	Regionale financiering	Totaalbedrag
1. Pijler Bestaanszekerheid en kansengelijkheid	€ 8 mln.	€ 8 mln.	€ 16 mln.
2. Pijler Gezonde en verbonden oevers en inwoners	€ 8,15 mln.	€ 8,15 mln.	€ 16,3 mln.
3. Pijler Toegepaste innovatie voor een duurzame delta	€ 8,1 mln.	€ 8,1 mln.	€ 16,2 mln.
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 0,75 mln.	0,75 mln.	€1,5 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 25 mln.	€ 25 mln.	€ 50 mln.

1) Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

3. De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de programmalijnen afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem is artikel 11 van toepassing.
4. Gedurende de looptijd van dit convenant zullen Rijk en Regio met elkaar meedenken om aanvullende activiteiten te realiseren, de duur van activiteiten te verlengen of de activiteiten te intensiveren waarmee indirect verdere invulling wordt gegeven aan de oorspronkelijke investeringsindicaties die eerder in de propositie door de Regio zijn aangegeven. De Regio Deal heeft immers de potentie tot een multiplier op diverse onderdelen. Als het gaat om toegepaste innovatie, met name in de binnenvaart- en baggersector, zijn er directe onderdelen die voor de binnenvaartsector een belangrijke voorbeeldrol gaan spelen op de energietransitie. Daarnaast zijn er activiteiten gericht op het voorbereiden van de bouw van een installatie voor de productie en distributie van groene waterstof. Er zal op aanvullende externe financiering worden ingezet via het Maritiem Master Plan en GroenVermogenNL.

Artikel 5 - Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II Gemeente Dordrecht de rol zal vervullen van Regiokassier. De Regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de voorwaarden en verplichtingen, zoals verwoord in de Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

3. Governance uitvoering Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II

Artikel 6 - Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners.

Dit Rijk-Regio-overleg ziet toe op de uitvoering van Regio Deal zoals beschreven in dit convenant.

2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, over de voortgang van, en eventuele knelpunten of risico's in, de uitvoering van de Regio Deal en andere actualiteiten in de regio.
3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
  - A. vanuit de ministeries van het Rijk:
    - i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
    - ii. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
    - iii. Infrastructuur en Waterstaat
    - iv. Sociale Zaken en Werkgelegenheid
    - v. Volksgezondheid, Welzijn en Sport
  - B. vanuit de Regio:
    - i. De leden van de Triple Helix Stuurgroep van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem

Op verzoek van Partijen kunnen partners voor het overleg worden uitgenodigd.
4. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze, waarbij het uitgangspunt is dat de regio bij het organiseren, uitnodigen en verslagleggen de lead heeft.
5. Het Rijk-Regio-overleg spreekt een escalatieregeling af.
6. Betrokken partijen zien zelf toe op een adequate verantwoording aan achterbannen en/of volksvertegenwoordigers.

4. Evaluatie, voortgang en communicatie Regio Deal

Artikel 7 – Evaluatie en voortgang

1. De Regio brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een evaluatie-aanpak waarmee bijgehouden kan worden of de afgesproken aanpak (artikel 2) bijdraagt aan de doelen (artikel 1) van de Regio Deals. De beginsituatie en evaluatie-aanpak zijn beschreven in het voorjaar van 2025.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
  - A. de voortgang van de initiatieven en projecten;
  - B. in hoeverre partijen op schema liggen om de beoogde resultaten (artikel 3) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister van VRO in het kader van de specifieke of bijzondere uitkering.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken gemeenteraden en andere partners informeren. VRO gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. VRO draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.
6. BZK verzamelt binnen het geheel van de Regio Deals lessen en kennis over de (door)ontwikkeling van regionale samenwerking binnen het stelsel van openbaar bestuur, waarmee mede uitvoering wordt gegeven aan de Actieagenda Sterk Bestuur.⁴

Artikel 8 – Communicatie

1. Partijen zien toe op een gezamenlijke communicatiestrategie en -plan, waarbij de Regio in de lead is.
2. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in samenwerking tussen Rijk en Regio.

---

⁴ Met de Actieagenda Sterk Bestuur (2022, zie overheid.nl) richt het ministerie van BZK zich op het versterken van de samenwerking binnen het Rijk en de samenwerking tussen Rijk, medeoverheden en niet-overheidspartners.

5. Slotbepalingen

Artikel 9 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 10 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 11 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek kenbaar heeft gemaakt bij VRO. VRO informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan VRO kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.

Artikel 12 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Artikel 13 - Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II als nieuwe partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de Regio Deal voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II wordt gericht aan VRO. VRO informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan VRO schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem en gelden voor die Partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.

4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II gehecht.

Artikel 14 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, bijvoorbeeld wegens strijdigheid met het Besluit Specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld), wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. De overige bepalingen van de Regio Deal blijven in een dergelijke situatie ongewijzigd en onverminderd geldig.

Artikel 15 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 16 – Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen elkaar aanspreken op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal in het Rijk-Regio overleg.

Artikel 17 - Ondertekening in verschillende exemplaren

De Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 18 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem II.

Artikel 19 – Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2028.
2. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, de looptijd van de Regio Deal wijzigen. Hierna moet door Regiokassier een verzoek tot wijziging van de beschikking Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals worden gedaan bij VRO.

Artikel 20 - Publicatie

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. VRO rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.